

Опорний заклад Демидівський лицей
Демидівської селищної ради Рівненської області

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання педагогічної ради
опорного закладу Демидівського лицейо

від 28.08.2024 за №9

ТЕХНОЛОГІЇ

Навчальна програма для 7-го класу

Розроблена на основі модельної навчальної програми
«Технології. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти
(авт. Гащак В. М.)

Укладач Юхимчук В. Д.

2024

ВСТУПНА ЧАСТИНА

Навчальна програма «Технології» визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів 7-9 класів з «Технологічної освітньої галузі», пропонує зміст навчального предмету «Технології» та види навчальної діяльності учнів, спрямовані на реалізацію очікуваних результатів на основі пропонуваного змісту.

Програма відображає засадничі ідеї Державного стандарту базової середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 30.09. 2020 р. № 898), ідеї концепції «Нова українська школа» (2016 р.) та спрямована на реалізацію мети базової середньої освіти, яка передбачає розвиток природних здібностей, інтересів, обдарувань учнів, формування компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації, продовження навчання на рівні профільної освіти або здобуття професії, виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних та культурних цінностей українського народу.

Метою технологічної освітньої галузі є реалізація творчого потенціалу учня, формування критичного та технічного мислення, готовності до зміни навколишнього природного середовища без заподіяння йому шкоди засобами сучасних технологій і дизайну, здатності до підприємливості та інноваційної діяльності, партнерської взаємодії, використання техніки і технологій для задоволення власних потреб, культурного та національного самовираження.

Відповідно до мети технологічної освітньої галузі, **метою навчального предмету технології** є розкриття та розвиток творчого потенціалу особистості учня, здатності застосовувати знання на практиці, розв'язувати практичні завдання в побуті через практичне засвоєння основ дизайну, технологій та декоративно-ужиткового мистецтва.

Мета предмету технології реалізується в таких **завданнях**:

- забезпечити наступність у формуванні ключових компетентностей та наскрізних умінь учнів адаптаційного циклу, їх включення до предметного циклу з вивчення техніки, технологій та дизайну;
- прилучення учнів до основ народної культури, національного виховання через вивчення технік і технологій декоративно-ужиткового мистецтва, що є складовою трудових традицій українського народу;
- подальший розвиток самозарядності в побуті, формування системного та критичного мислення, навичок безпечного та ощадливого використання технологій та матеріалів тощо.

Програма ґрунтується на визначених Державним стандартом ціннісних орієнтирах, а саме:

- повага до особистості учня та визнання пріоритету його інтересів, досвіду, власного вибору, прагнень, ставлення у визначенні мети та організації освітнього процесу, підтримка пізнавального інтересу та наполегливості;
- забезпечення рівного доступу кожного учня до освіти без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;
- дотримання принципів академічної доброчесності у взаємодії учасників освітнього процесу та організації всіх видів навчальної діяльності;
- становлення вільної особистості учня, підтримка його самостійності, підприємливості та ініціативності, розвиток критичного мислення та впевненості в собі;
- формування культури здорового способу життя учня, створення умов для забезпечення його гармонійного фізичного та психічного розвитку, добробуту;
- створення освітнього середовища, в якому забезпечено атмосферу довіри, без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;
- утвердження людської гідності, чесності, милосердя, доброти, справедливості, співпереживання, взаємоповаги і взаємодопомоги, поваги до прав і свобод людини, здатності до конструктивної взаємодії учнів між собою та з дорослими;
- формування в учнів активної громадянської позиції, патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, державної мови;
- плекання в учнів любові до рідного краю, відповідального ставлення до довкілля.

Програма охоплює формування наскрізних в усіх ключових компетентностях умінь:

1) читати графічні зображення, схеми та інструкції з розумінням, що передбачає здатність до емоційного, інтелектуального, естетичного сприймання і усвідомлення прочитаного, розуміння інформації, записаної (переданої) у різний спосіб або відтвореної технічними пристроями, що охоплює, зокрема, уміння виявляти приховану і очевидну інформацію, висловлювати припущення, доводити надійність аргументів, підкріплюючи власні висновки фактами та цитатами з тексту, висловлювати ідеї, пов'язані з розумінням тексту після його аналізу і добору контраргументів;

2) висловлювати власну думку в усній і письмовій формі, тобто словесно передавати власні думки, почуття, переконання, зважаючи на мету та учасників проєкту, обираючи для цього відповідні мовленнєві стратегії;

3) критично і системно мислити, що виявляється у визначенні характерних ознак об'єктів конструювання, винахідницьких ідей, їх взаємозв'язків, умінні аналізувати та оцінювати доказовість і вагомість аргументів у судженнях про об'єкт проєктування, зважати на протилежні думки та контраргументи, розрізняти факти, їх інтерпретації, розпізнавати спроби маніпулювання даними, використовуючи різноманітні ресурси і способи оцінювання якості доказів, надійності джерел і достовірності інформації;

4) логічно обґрунтовувати позицію на рівні, що передбачає здатність висловлювати послідовні, несуперечливі, обґрунтовані міркування у вигляді суджень і висновків, що є виявом власного ставлення до результату проєктно-технологічної діяльності, технологічних процесів тощо;

5) у процесі проєктування виробу діяти творчо, що передбачає креативне мислення, продукування нових ідей, доброзичесне використання чужих ідей та їх доопрацювання, застосування власних знань для створення нових об'єктів технологічної діяльності, ідей, уміння випробовувати нові ідеї;

6) виявляти ініціативу, що передбачає активний пошук і пропонування рішень для розв'язання технічних, конструкторських або побутових проблем, активну участь у різних видах проєктної та технічної діяльності, їх ініціювання, прагнення до лідерства, уміння брати на себе відповідальність за результат у роботі над проєктом;

7) конструктивно керувати емоціями, що передбачає здатність розпізнавати власні емоції та емоційний стан інших, сприймати емоції без осуду, адекватно реагувати на конфліктні ситуації, розуміти, як емоції можуть допомагати і заважати в діяльності, налаштовуючи себе на пошук внутрішньої рівноваги, конструктивну комунікацію, зосередження уваги, продуктивну діяльність;

8) оцінювати ризики, що передбачає вміння розрізняти прийнятні і неприйнятні ризики, зважаючи на істотні фактори;

9) приймати рішення, що передбачає здатність обирати способи розв'язання проблем на основі розуміння причин та обставин, які призводять до їх виникнення, досягнення поставлених цілей з прогнозуванням та урахуванням можливих ризиків та наслідків;

10) розв'язувати проблеми, що передбачає вміння аналізувати проблемні ситуації, формулювати проблеми як техніко-технологічні протиріччя, висувати гіпотези, практично їх перевіряти та обґрунтовувати, здобувати потрібні дані з надійних джерел, презентувати та аргументувати рішення;

11) співпрацювати з іншими, що передбачає вміння обґрунтовувати переваги взаємодії під час спільної проєктно-технологічної діяльності, планувати власну та групову роботу, підтримувати учасників групи, допомагати іншим і заохочувати їх до досягнення спільної мети.

Компетентнісний потенціал предмету “Технології” відповідає компетентнісному потенціалу технологічної освітньої галузі, який полягає у формуванні всіх ключових компетентностей засобом проєктної технології, яка дозволяє вчителю змодельовати різноманітні навчальні ситуації, створювати навчальне середовище для учнів, у якому можна розвивати всі наскрізні уміння, що притаманні ключовим компетентностям.

Структура модельної навчальної програми предмета технології складається з трьох основних частин: вступної (пояснювальної записки для вчителя), основної, прикінцевої.

Основну частину програми подано у вигляді таблиці, яка охоплює такі складники:

- 1) послідовність очікуваних результатів навчання;
- 2) пропонований зміст навчального предмета;
- 3) види навчальної діяльності

1. Очікувані результати навчання.

У фокусі роботи вчителя має бути організація навчальної діяльності учнів в умовах освітнього простору школи, відкритого для комунікації та співпраці, і сприятливого для формування ключових компетентностей, згідно Державного стандарту базової середньої освіти, які презентовано в програмі у вигляді *очікуваних результатів навчання*.

2. Пропонований зміст навчального предмету – це *орієнтовний матеріал* для досягнення очікуваних результатів навчання через організацію відповідної навчальної діяльності учнів.

Не слід сприймати пропонований зміст навчального предмету як обов'язковий матеріал для вивчення і запам'ятовування учнями, з подальшим його оцінюванням. Вчитель, орієнтуючись на рівень підготовки /індивідуальні здібності учнів та особливості обраного школярами проєкту, може самостійно доповнювати або змінювати зміст навчального предмету з метою більш якісного і оптимального досягнення

учнями очікуваних результатів навчання.

Натомість обов'язково необхідно залучати учнів до усвідомлення і планування результатів навчання як спільного освітнього результату, мотивувати до активної участі в конструюванні власної освітньої траєкторії: визначати освітні завдання, добирати методи і засоби пошуку інформації, обговорювати та визначати кінцевий продукт проектної діяльності, навчати відстежувати та аналізувати власний навчальний поступ тощо.

3. Види навчальної діяльності.

Програма пропонує **основні та орієнтовні види навчальної діяльності**.

Орієнтовними видами навчальної діяльності можуть бути: *проектна, винахідницька, дослідницька, інноваційна, конструкторська, графічна, художня, творча, практична, інтерактивна* та інші.

Вказані орієнтовні види навчальної діяльності можуть бути поєднані між собою у різних комбінаціях та співвідношеннях (у сенсі навчальних годин) на розсуд вчителя та з огляду на природні здібності учнів, і застосовані як елементи, що доповнюють основну навчальну діяльність учнів – проектно-технологічну.

Проектно-технологічна навчальна діяльність учнів спрямована на планування / конструювання / проектування і виготовлення виробу від творчого задуму до його втілення в готовий продукт.

Впродовж створення продукту (виробу /об'єкта проектування) вчитель, на власний розсуд та спільно з усіма учасниками проектної діяльності, визначає місце для формування ключових компетентностей в освітньому процесі та обирає відповідні для цього методи та форми організації учнів, техніки, програмні і цифрові пристрої тощо.

Змістове наповнення навчальної програми складається з **чотирьох навчальних модулів** та переліку орієнтовних технологій обробки конструкційних матеріалів. Перелік орієнтовних технологій з обробки конструкційних матеріалів наведено у **прикінцевій частині програми**.

Засвоєння навчальних модулів відбувається на основі участі школярів в особистісно орієнтованих проектах, які мають залучати учнів до самостійного вибору теми дослідження, самостійного конструювання власної навчальної діяльності, добору конструкційних матеріалів та відповідних технологій їх обробки тощо.

Навчальні модулі – *«Проектування та виготовлення виробів», «Застосування технологій декоративно-ужиткового мистецтва», «Використання техніки і матеріалів без заподіяння шкоди навколишньому середовищу», «Самозарадність у побуті»* містять уніфікований зміст навчального матеріалу для предмету технології, з орієнтовними підходами до розвитку ключових компетентностей учнів.

Навчальний модуль «Самозарадність у побуті» ґрунтується на дослідницькому / інформаційному проекті, метою якого є формування вмінь самозарадності на основі розвитку критичного мислення, здатності збирати та систематизувати інформацію про побутові речі, харчові продукти; здатності визначати власні потреби в організації побуту та задовольняти їх без заподіяння шкоди собі та іншим, проектування власної професійної діяльності.

Підходи на яких ґрунтується програма: особистісно-зорієнтованому, діяльнісному, продуктивному, суб'єкт-суб'єктної взаємодії, українознавчого спрямування тощо.

Зазначені підходи реалізуються в умовах організованої вчителем у співпраці з учнівським колективом проектної діяльності, коли учні засвоюють/застосовують проектну технологію як інструмент для самостійного навчання на основі відповідного дослідження та створення продукту (виробу/об'єкта проектування).

Засвоєння техніко-технологічних основ предмету відбувається через обрану вчителем та учнями технологію обробки конструкційних матеріалів. Вивчення міжпредметних теоретичних знань, а також засвоєння технічної або проектно-технологічної термінології обумовлене виключно завданнями проекту чи особистісними потребами та інтересами учнів. Набуття учнями вмінь має випереджальний характер у засвоєнні відповідних знань. Тому пріоритетним для вчителя є не контроль за тим, що знає чи вміє учень, а організація його навчальної діяльності / навчального поступу за його активної участі.

Програма предмету дає змогу гармонійно доповнювати освітній простір закладу, коли учні досліджують тему проекту в бібліотеках, спостерігають за відповідними процесами під час екскурсії, переглядають відео у всесвітній мережі, відвідують з учителем виставки чи музеї, беруть участь в організації коворкінгів, шкільних ярмарках чи аукціонах, долучаються до майстер-класів /тренінгів дизайнерів чи художників / майстрів декоративно-ужиткового/художнього мистецтва тощо.

Залежно від завдань та особливостей проекту, вчитель на різних етапах створення продукту може залучити фахівців з інших галузей діяльності у якості експертів / консультантів / співучасників / співорганізаторів. Це можуть бути фахівці, професійні навички яких є суміжними до тих, які формуються в учнів під час засвоєння предмету технології, як-от: дизайну, архітектури і будівництва, інжинірингу, IT-технологій, майстрів чи художників мистецтва, науковців закладів вищої освіти політехнічного

спрямування, легкої промисловості, професійно-технічної освіти тощо.

Шляхи реалізації цієї програми.

У центрі змодельованого навчального середовища має бути учень. Саме за його участі та з урахуванням його інтересів і здібностей варто конструювати і добирати всі складові освітнього процесу, максимально гнучко добирати методи і форми організації як на уроках технологій так і за межами класно-урочної системи.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
7 клас		
ВСТУП (1год)		
<p>Знаходить, відбирає та оцінює актуальну інформацію для виявлення творчого задуму [проблеми], визначає достовірність джерел [9 ТЕО 1.1.1-1] Враховує у власній діяльності права інтелектуальної власності розробників, раціоналізаторів, винахідників, інших осіб, усвідомлює відповідальність за порушення цих прав [9 ТЕО 1.3.2-6] Обговорює спільно з іншими особами наявні особистісно та соціально важливі проблеми для розв'язання їх у проекті [9 ТЕО 1.1.1-2]</p>	<p>Завдання предмету на рік. Чи наш предмет може бути цікавим? Як техніка і технології демонструють для нас закономірності природи. Інтелектуальна власність. Права інтелектуальної власності. Проблема як технічне протиріччя. Творчість і творча діяльність людини. Види творчості. Творчий задум у проектній діяльності, як спосіб подолання проблем</p>	<p>Обговорення індивідуального попереднього досвіду проектування. Інтерактивне обговорення можливих проблемних завдань, з урахуванням інтересів учнів та знайденої інформації, а також природничого та виробничого оточення у якому знаходиться заклад освіти, громада. Складання списків можливих проектів, обговорення їх для виявлення найбільш актуальних ідей, з використанням інформаційних джерел</p>
МОДУЛЬ 1. ПРОЄКТУВАННЯ ТА ВИГОТОВЛЕННЯ ВИРОБІВ (7 год)		
<p>Збирає актуальну інформацію з різних джерел про об'єкт проектування, аналізує та упорядковує її [9 ТЕО 1.1.3-2] Визначає завдання проекту самостійно або в співпраці з іншими особами, проводить моніторинг стосовно можливих способів розв'язання завдань проекту [9 ТЕО 1.1.2-2] Визначає етапи проектно-технологічної діяльності і відповідну структуру проектноі теки [9 ТЕО 1.1.2-4]</p>	<p>Навчальні проекти (творчий, дослідницький, інформаційний тощо). Завдання проекту. Моніторинг як спосіб дослідження завдань проекту. Етапи проектування та їх особливості залежно від технологій та способів дослідження у проекті. Методи пошуку творчих ідей. Мозковий штурм. Інформаційні джерела. Всесвітня мережа, способи пошуку та аналізу інформації</p>	<p>Пошук інформації за темою (спрямуванням) проекту/. Інтерактивне обговорення майбутнього виробу, його призначення, конструкції тощо, в парах/групах/ спільно з усіма. Визначення завдань проекту інтерактивним методом мікрофон/мозковим штурмом/коло ідей тощо. Визначення послідовності реалізації завдань у проекті на основі зібраної інформації, обговорення кількох можливих етапів проектування через їх візуальну/вербальну презентацію тощо. Безпечно та ефективно використання соціальних мереж для обговорення ідей, пов'язаних із виконанням технологічних та інформаційних проектів. Дотримання правил захисту даних, принципів авторського права, інтелектуальної власності</p>

<p>Застосовує методи проектування до запланованого об'єкта проектування, обговорюючи ідеї та конструктивно взаємодіючи з іншими особами [9 ТЕО 1.1.4-1]</p> <p>Здійснює технічне конструювання об'єкта проектування від його компоновки до виконання креслень, ескізу тощо [9 ТЕО 1.1.5-1]</p> <p>Застосовує необхідні знання природничих наук у технологічній діяльності [9 ТЕО 1.2.2-1]</p>	<p>Методи проектування. Методи спроб і помилок. Метод фокальних об'єктів. Фокальний об'єкт .</p> <p>Технічне конструювання. Способи та засоби технічного конструювання.</p> <p>Продукт технічного конструювання. Способи компоновки виробу.</p> <p>Значення моделей і макетів у проектуванні.</p> <p>Динамічні та статичні технічні моделі. Види макетів та моделей.</p> <p>Випробування моделей та макетів (суден, літаків, автомобілів, одягу тощо). Особливості конструювання макетів/моделей виробів</p>	<p>Конструювання матеріальних моделей/моделей об'єктів технологічної діяльності.</p> <p>Вдосконалення / розширення функцій/, створення власного варіанту конструкції виробу/моделі методами проектування: фокальних об'єктів, мозковий штурм та ін.</p> <p>Застосування природних явищ та об'єктів у процесі проектування виробів.</p> <p>Пошук та аналіз випадкових ознак/властивостей у оточуючих предметах/явищах.</p> <p>Створення технічного опису обраної моделі виробу</p>
<p>Аргументує вибір способу побудови зображення, кількість проєкцій тощо [9 ТЕО 1.1.5-2]</p> <p>Читає і пояснює або переказує власними словами графічні зображення [9 ТЕО 1.1.5-3]</p>	<p>Графічні зображення. Проєціювання. Утворення проєкції предмета. Аналіз форми предмета.</p> <p>Проєціювання на дві площини проєкцій.</p> <p>Правила побудови кресленника або ескізу.</p> <p>Алгоритм за яким читають кресленник/ескіз виробу</p>	<p>Створення графічного зображення/кресленника/ ескізу майбутньої конструкції/моделі виробу.</p> <p>Читання графічного зображення (кресленника/ ескізу) для обговорення можливих шляхів виготовлення виробу.</p> <p>Виконання графічного зображення (схеми) на дві площини проєкцій</p> <p>Використання комп'ютерних графічних редакторів для створення зображень.</p>
<p>Обґрунтовує конструкцію об'єкта проектування через добір матеріалів, методи їх обробки, обрахунок витрат на виготовлення виробу тощо [9 ТЕО 1.1.6-1]</p>	<p>Конструкційні матеріали їх види. Механічні та технологічні властивості матеріалів.</p> <p>Добір матеріалів залежно їх властивостей. Вплив технологічних властивостей конструкційних матеріалів на технологію обробки.</p> <p>Моделювання та конструювання виробів з різних матеріалів (деревинних, текстильних тощо).</p> <p>Матеріали для конструювання моделей/макетів.</p> <p>Конструкція виробу. Обґрунтований вибір форми виробу. Компоновання основних частин виробу /моделі</p>	<p>Добір конструкційних матеріалів. Визначення критеріїв, яким має відповідати конструкційний матеріал.</p> <p>Дослідження основних властивостей конструкційних матеріалів та їх порівняння, згідно вимог і завдань проєкту</p> <p>Обґрунтування доцільності вибору матеріалу для виготовлення проєктованого виробу з врахуванням технологічних властивостей.</p> <p>Визначення можливостей повторного використання наявних матеріалів.</p>
<p>Характеризує види технологічних операцій, аргументовано добирає їх для виготовлення виробу [9 ТЕО 1.1.7-1]</p> <p>Визначає послідовність технологічних операцій для виготовлення проєктованого виробу [9 ТЕО 1.1.7-2]</p> <p>Обґрунтовує технологію виготовлення виробу, спираючись на принципи промислового дизайну [9 ТЕО 1.1.7-3]</p> <p>Аргументовано вносить зміни до конструкції чи конструктивних</p>	<p>Технологічний процес виготовлення виробу/продукту.</p> <p>Створення технічних об'єктів.</p> <p>Планування технологічного процесу. Основні технологічні операції та їх послідовність/етапи під час виготовлення об'єкту проектування. Вимоги до організації робочого місця.</p> <p>Ергономіка робочого місця</p>	<p>Тематична дискусія: для чого потрібна організація робочого місця? Як правильно організувати робоче місце? Якими мають бути загальні вимоги до організації робочого місця? тощо.</p> <p>Ознайомлення із запропонованими базовими технологіями.</p> <p>Вибір технології обробки деталей виробу. Розробка технологічної послідовності виготовлення об'єкта проектування.</p>

<p>елементів виробу, змінює у разі потреби конструкційні матеріали [9 ТЕО 1.1.6-2]</p> <p>Виявляє в роботі під час виготовлення виробу позитивні особистісні якості</p>		<p>Складання технологічної карти на виріб. Організація робочого місця для виконання робіт.</p> <p>Виконання запланованих технологічних операцій</p> <p>Вдосконалення конструкції виробу під час його виготовлення.</p> <p>Самоконтроль/взаємоконтроль діяльності. Оцінка якості.</p> <p>Формулювання власної думки</p>
---	--	--

МОДУЛЬ 2. ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДЕКОРАТИВНО-УЖИТКОВОГО МИСТЕЦТВА (8 год)

<p>Характеризує декоративно-ужиткове мистецтво та ремесла як окремий напрям дизайну [9 ТЕО 2.1.1-1]</p> <p>Розрізняє автентичні твори, стилізовані вироби, вироби в етностилі, науково інтерпретуючи власні знання [9 ТЕО 2.1.1-2]</p> <p>Долучається до громадських заходів, проектів із створення і популяризації творів декоративно-ужиткового мистецтва своєї громади [краю, країни] та мистецтва європейської культурної спадщини [9 ТЕО 2.1.2-2]</p> <p>Формує власні судження на основі культурологічної інформації про декоративно-ужиткове мистецтво з різних джерел, зокрема інформаційних, і доцільно застосовує її в реалізації власних проектів [9 ТЕО 2.1.1-3]</p> <p>Вивчає історію розвитку традиційних ремесел і декоративно-ужиткового мистецтва як основу пізнання себе, народної культури і створення сучасних виробів в етностилі [9 ТЕО 2.1.3-1]</p> <p>Визначає ознаки декоративно-ужиткового мистецтва за етнографічними регіонами України [9 ТЕО 2.1.2-1]</p>	<p>Традиційні ремесла та декоративно-ужиткове мистецтво України. Історія розвитку. Декоративно-ужиткове мистецтво своєї громади, регіону.</p> <p>Автентичність.</p> <p>Класифікація галузей декоративно-ужиткового мистецтва за призначенням об'єкту проектування/виробу, конструкційним матеріалом та технікою виконання.</p> <p>Художні прийоми та мистецькі техніки.</p> <p>Етнічний стиль. Характерні особливості етно-стилю.</p> <p>Вироби та прикраси в етно-стилі</p>	<p>Дослідження /класифікація / характеристика традиційних видів декоративно-ужиткового мистецтва України за регіонами, матеріалами, технологіями, техніками обробки тощо.</p> <p>Дослідження технологій виготовлення виробів декоративно-ужиткового мистецтва. Відвідування музеїв, виставок тощо.</p> <p>Здійснення аналізу автентичних виробів декоративно-ужиткового мистецтва за характерними ознаками для створення власного виробу. Визначення за характерними ознаками технологій виготовлення та оздоблення виробів, поширених в регіоні проживання.</p> <p>Ознайомлення з виробами в етнічному стилі. Тематична дискусія на основі інтерактивної взаємодії: яка інформація про декоративне мистецтво може бути корисною для проекту?</p> <p>Формування власних ідей щодо способів популяризації декоративно-ужиткового мистецтва своєї громади, рідного краю.</p>
<p>Аргументовано використовує декоративні елементи під час художнього конструювання виробу, усвідомлено здійснює пошук нових варіантів [версій] стилізації виробу [9 ТЕО 2.1.3-4]</p> <p>Самостійно або спільно з іншими особами створює виріб в етностилі [9 ТЕО 2.2.1-1]</p> <p>Визначає можливості графічних редакторів для художнього конструювання виробу, за потреби застосовує їх [9 ТЕО 1.1.4-4]</p>	<p>Ідея, пропозиція, творча уява, образне мислення. Модель-аналог, обробка інформації, методи творчого пошуку. Художнє конструювання.</p> <p>Основні етапи художнього конструювання.</p> <p>Засоби та методи художнього конструювання.</p> <p>Композиція. Площинна композиція. Центральна статична композиція.</p>	<p>Вибір об'єкта технологічної діяльності в етно-стилі (предмет інтер'єру, прикраса, народна іграшка, сувенір тощо) для виготовлення/оздоблення.</p> <p>Пошук інформації в електронних базах даних, всесвітній мережі про об'єкти технологічної діяльності.</p> <p>Аналіз та систематизація зібраної інформації. Створення банку ідей.</p> <p>Формування власних ідей та пропозицій. Застосування методів проектування для створення</p>

	<p>Мотиви та елементи композиції. Стилізація зображення. Декорування виробів. Види декорування. Способи декорування виробів. Графічні редактори для художнього конструювання</p>	<p>виробів декоративно-ужиткового мистецтва. Художнє конструювання форми та композиції оздоблення. Застосування засобів та методів художнього конструювання (замальовка, клаузула, макетування) під час розробки композиції об'єкта проектування/виробу та його оздоблення/декорування.</p>
<p><i>Характеризує</i> новітні матеріали і техніки, визначає їх вартісні показники, обґрунтовуючи використання їх у проекті [9 ТЕО 3.1.2-1] <i>Аргументовано</i> пояснює доцільність обраних матеріалів, раціональність їх використання у реалізації нових проектів [9 ТЕО 3.2.2-1]</p>	<p>Сучасні та традиційні конструкційні матеріали. Властивості конструкційних матеріалів (механічні, технологічні, фізичні, ергономічні, гігієнічні тощо). Вплив механічних і технологічних властивостей на вибір матеріалу для виготовлення виробів, декорування. Економічний обрахунок матеріалів у проекті</p>	<p>Добір конструкційних матеріалів, необхідних для виготовлення запланованого виробу. Визначення основних властивостей конструкційних матеріалів та їх порівняння, згідно вимог і завдань проекту. Експериментування з добром конструкційних матеріалів. Ощадне використання матеріалів. Визначення орієнтовної вартості витратних матеріалів</p>
<p>Характеризує види технологічних операцій, аргументовано добирає їх для виготовлення виробу [9 ТЕО 1.1.7-1] Організовує і планує самостійно роботу з виготовлення проектного виробу за наперед визначеною послідовністю [9 ТЕО 1.2.1-1] Стилізує виріб технологіями декоративно-ужиткового мистецтва, техніками художнього оздоблення з урахуванням функційних і естетичних вимог до об'єкта проектування [9 ТЕО 2.2.1-3] Доцільно використовує інструменти, пристосування, механізовані знаряддя праці; дотримується правил безпеки праці та санітарних норм [9 ТЕО 1.2.1-4] Дбає про власне здоров'я і безпеку інших осіб під час налагодження та використання ручних і механізованих знарядь праці [9 ТЕО 1.2.1-3]</p>	<p>Технологічний процес. Вимоги до організації технологічної діяльності. Основи технологій обробки різних матеріалів. Технологічна послідовність виготовлення виробу за схемою чи графічним зображенням</p>	<p>Визначення послідовності технологічних операцій відповідно до запропонованої/ обраної технології/ технологій та часу на їх виконання у процесі виготовлення/ декорування об'єкта проектування. Логічне обґрунтування власної позиції щодо обраної послідовності у виготовленні/ декоруванні виробу. Виконання технологічних операцій відповідно до обраного об'єкта проектування, технології його виготовлення/декорування. Здійснення самоконтролю якості виконаних технологічних операцій Безпечне застосування техніки в процесі життєдіяльності.</p>
<p>Здійснює рефлексію власної діяльності, зокрема, вказує на власні здібності, які дали змогу реалізувати проект [9 ТЕО 1.3.1-3] Розрізняє та обирає форми і засоби презентації результатів проектно-технологічної діяльності [9 ТЕО 1.3.2-1] Презентує та обговорює результати власної чи спільної проектно-</p>	<p>Оцінка об'єктів і процесу технологічної діяльності. Поняття про естетичну оцінку об'єкта праці, її складові. Технічна і економічна оцінка виробу. Контроль якості виготовлених виробів. Методи контролю якості</p>	<p>Презентація власної діяльності з акцентом на творчий підхід у ході реалізації проекту. Аналіз і узагальнення результатів проектно-технологічної діяльності. Оцінювання прогресу і результатів навчання</p>

технологічної діяльності [9 ТЕО 1.3.2-3]	виготовлених виробів. Форми і засоби презентації проектної діяльності	
МОДУЛЬ 3. ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНІКИ І МАТЕРІАЛІВ БЕЗ ЗАПОДІЯННЯ ШКОДИ НАВКОЛИШНЬОМУ СЕРЕДОВИЩУ (10 год)		
<p>Із застосуванням інформаційних джерел обґрунтовує доцільність відповідальної споживчої поведінки та екологічного виробництва [9 ТЕО 3.2.1-1], моделює власну споживчу поведінку, способи зменшення навантаження на екосистему [9 ТЕО 3.2.1-2] Аналізує власний екологічний слід у природі[9 ТЕО 3.2.2-2]</p> <p>Обговорює і прогнозує екологічні ризики, ризики інноваційних технологій для здоров'я людини і навколишнього середовища[9 ТЕО 3.1.1-3]</p>	<p>Зв'язок суспільства з природою. Екосистема. Виробництво та технології, їх вплив на екосистему. Відходи виробництва. Наслідки дії виробництва на природне середовище. Світові екологічні проблеми сьогодення. Заходи зі зменшення відходів, використання їх як вторинної сировини. Відходи споживання. Сучасні технології роздільного сортування.</p>	<p>Тематична дискусія на основі інтерактивної взаємодії: Що таке «довкілля» або «навколишнє природне середовище»? Чому потрібно його захищати? Як людина може вплинути на довкілля та як саме? Що корисного можна зробити для захисту довкілля?</p> <p>Висловлення власної думки в усній та письмовій формі, зважаючи на проблеми збереження навколишнього середовища. Використання наукових відомостей для збереження довкілля. Розуміння та усвідомлення ролі довкілля для життя і здоров'я людини.</p>
<p>Аргументовано наводить рекомендації щодо зниження екологічних ризиків для здоров'я людини та навколишнього середовища, зокрема під час реалізації нових проектів [9 ТЕО 3.1.1-4]</p> <p>Характеризує комплекс різнопланових дій і використання спектра матеріалів, які забезпечують сталий [збалансований] розвиток [9 ТЕО 3.2.2-4]</p> <p>Аргументовано доводить важливість майбутнього проекту відповідно до власних інтересів і прогнозує його позитивний вплив на бюджет власний [родини, громади] [9 ТЕО 1.1.1-3]</p> <p>Визначає послідовність технологічних операцій для виготовлення проектного виробу [9 ТЕО 1.1.7-2]</p>	<p>Технологічний процес. Технології утилізації відходів. Технології вторинної переробки конструкційних матеріалів. Творче повторне використання вторинної сировини для планування власної проектної діяльності. Перетворення відходів в предмети мистецтва, побутові вироби, аксесуари, одяг тощо. Планування проектної діяльності</p>	<p>Ознайомлення із можливостями конструювання й виготовлення виробів із вторинної сировини. Перегляд фото/відеоматеріалів взірців виробів із вживаних речей, пластика, побутових речей. Генерування ідей для реалізації проектної діяльності. Вибір теми проекту (інформаційного/ технологічного) та її обґрунтування. Вимоги до проекту/об'єкта проектування. Планування роботи з виконання проекту. Робота з інформаційними джерелами. Добросесне використання чужих ідей та їх доопрацювання. Розуміння передбачати наслідки своєї поведінки в природі та суспільстві</p>
<p>Добирає матеріали для виготовлення виробу з урахуванням інформації про них із маркування, штрихових кодів, товарних знаків тощо [9 ТЕО 3.1.3-1] Обґрунтовано пояснює власну модель збалансованої споживацької та екологічної поведінки [9 ТЕО 3.2.2-3]</p> <p>Рационально замінює матеріали, обґрунтовано змінює конструкцію</p>	<p>Добір неорганічних матеріалів залежно від їх властивостей (пластмаса, одноразовий посуд із пластику, кришки, папір газетний, картонні коробки, залишки тканини тощо). Взаємозамінність матеріалів.</p>	<p>Експериментування з доббором матеріалів для реалізації екологічних проектів з урахуванням власної дизайнерської ідеї, технології та передбачуваної функції. Комбінування матеріалу. Визначення переваг, використання екологічних матеріалів і вторинних матеріальних ресурсів у реалізації</p>

виробу відповідно до розрахованих витрат [9 ТЕО 3.1.3-2]		проектів. Економічний обрахунок запланованих матеріалів та визначення варіантів їх заміни за потреби
Виготовляє спроектований виріб згідно з індивідуальним планом, за потреби обґрунтовано вносить зміни в конструкцію об'єкта проектування на кресленнях, ескізах [9 ТЕО 1.2.2-2] Співпрацює з іншими особами під час реалізації власного/спільного проекту [9 ТЕО 1.2.5-2] Вносить обґрунтовані зміни до готового об'єкта проектування [у разі потреби] [9 ТЕО 1.3.1-2] Створює екологічні вироби з урахуванням гігієнічних властивостей матеріалів [9 ТЕО 3.1.2-4]	Послідовність виконання технологічних операцій відповідно до обраної технології. Способи з'єднання деталей з різних конструкційних матеріалів вторинної сировини	Добір інструментів та пристосувань необхідних для роботи у відповідності до обраних вторинних матеріалів. Долучення в доступний спосіб до вторинного використання матеріалів. Застосування технологій виготовлення виробів із матеріалів вторинної сировини. Виконання запланованих технологічних операцій, з дотриманням безпечних прийомів роботи, інструментами та пристосуваннями. Виявлення шанобливого ставлення до природи і праці
Оцінює ефективність власного чи спільного процесу проектно-технологічної діяльності через аналіз одержаних результатів, обговорення і аргументацію власної позиції [9 ТЕО 1.3.1-1] Вказує на недоліки у власних знаннях [уміннях] і визначає способи їх усунення [9 ТЕО 1.3.1-5] Обговорює з іншими особами способи підвищення результативності власної проектно-технологічної діяльності [9 ТЕО 1.3.3-2]	Способи презентації (фотоколаж, відеопрезентація, публічний виступ. Аналіз власної діяльності	Презентація власної діяльності з акцентом на творчий підхід у ході реалізації проекту. Оцінка власних результатів. Обґрунтування відповідальності за кінцевий результат власної і групової діяльності
МОДУЛЬ 4. САМОЗАРАДНІСТЬ У ПОБУТІ/ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ (9 год)		
Розпізнає дезінформацію, маніпулювання, зокрема в рекламі [9 ТЕО 4.2.2-4]	Я-споживач. Сучасний ринок товарів. Класифікація товарів. Споживчі товари. Стандарти якості й безпеки. Сертифікати якості. Чинники, які впливають на вибір споживача. Реклама та її вплив на споживача. Дезінформація, маніпуляція. Маркування споживчих товарів	Тематична дискусія на основі інтерактивної взаємодії: Що таке споживчі товари? Що впливає на споживчий вибір? Чи існують правила вибору товару? Як правильно отримати інформацію про товар? Порівняльний аналіз та характеристика визначених/ запропонованих рекламних платформ споживчих товарів. Розуміння потреби у постійному самовдосконаленні, навчанні «захищатись» від реклами, піднімаючи рівень власної свідомості та осмислюючи інформацію, подану в рекламі, даючи реальну оцінку побаченому і почутому.
Застосовує побутову техніку для догляду за предметами побуту, одягом, взуттям тощо [9 ТЕО 4.2.2-1] Здійснює безпечне	Побутова техніка. Класифікація побутової техніки (дрібна побутова техніка, кліматична, вимірювальна, кухонна, для догляду за одягом і	Дослідження побутової техніки. Розроблення безпечових алгоритмів у користуванні побутовими приладами (у формі

<p>самообслуговування у побуті [9 ТЕО 4.2.2-3] Ощадно і безпечно застосовує побутову техніку для вирішення практичних завдань [9 ТЕО 4.2.3-1] Застосовує побутову техніку для догляду за предметами побуту, одягом, взуттям тощо [9 ТЕО 4.2.2-1] Інтерпретує природничо-наукові знання у зв'язку із практичним використанням побутової техніки, у тому числі із здатністю дбати про власну безпеку та безпеку інших осіб [9 ТЕО 4.2.2-5]</p>	<p>взуттям, прибирання тощо). Основні характеристики сучасної техніки. Переваги і недоліки вбудованих і окремо розташованих моделей. Принцип дії побутової техніки відповідно до функцій та призначення. Правила безпеки у користуванні побутовими приладами</p>	<p>письмової інструкції / презентації). Аналіз основних принципів роботи побутової техніки відповідно до її функцій та призначення. Планування практичних дій для виконання побутових завдань. Дотримання правил безпечного користування побутовими. Розуміння технічних записів в інструкціях, відеоматеріалах іноземними мовами. Використання різних видів побутової техніки для вирішення побутових завдань та піклування про власний добробут</p>
<p>Читає і застосовує інструкції, схеми з будови та принципу дії побутової техніки, визначає у їх змісті зайву інформацію [9 ТЕО 4.2.1-1] Знаходить приховану інформацію у змісті інструкцій, схем та ідентифікує її як корисну для практичного та безпечного використання побутової техніки [9 ТЕО 4.2.1-2] Характеризує різні види побутових пристроїв у зв'язку з ощадливим використанням природних ресурсів як провідного чинника збалансованого розвитку суспільства [9 ТЕО 4.2.3-2]</p>	<p>Правила вибору побутової техніки (якість, енергоефективність, функції тощо). Реклама побутової техніки Енергозберігаючі заходи щодо ефективної економії електроенергії під час використання побутових приборів. Основні правила ощадливого використання електроенергії Гарантійний талон. Інструкції до побутових приладів, умовні позначення на пакуванні. Правила догляду за побутовою технікою</p>	<p>Читання та пояснення своїми словами технічної інформації / схем / графічних зображень про побутову техніку в інструкціях із застосуванням інформаційних джерел / цифрових пристроїв тощо. Визначення (одноденної/тижневої) кількості споживання електроенергії побутових приладів. Складання плану дій/порад/лайфхаків, слідування яким дозволить використовувати електроенергію більш ефективно і, відповідно, заощаджувати кошти. Дотримання встановлених вимог до техніки безпеки під час експлуатації технічних пристроїв у побутових умовах</p>
<p>Обґрунтовує взаємозв'язок розвитку науки, техніки, технологій і збереження природи [9 ТЕО 3.1.1-2] Визначає власні потреби та потреби інших осіб стосовно організації побуту [9 ТЕО 4.1.1-1] Оцінює естетичність та функціональність організації власного чи спільного життєвого простору, предметного середовища [9 ТЕО 4.1.1-2]</p>	<p>Інтелектуальна (розумна) побутова техніка. Види розумної техніки. Інтелектуальні функції побутової техніки. Система розумний будинок. Керування побутовою технікою. Переваги вибору техніки з інтелектуальними функціями</p>	<p>Обговорення наявності сучасних побутових приладів та їх доцільності використання. Висловлювання ідей щодо організації комфортного простору кухні із застосуванням кухонної техніки Висловлювання власних ідей, думок рідною мовою</p>
<p>Визначає власні потреби та потреби інших осіб стосовно організації побуту [9 ТЕО 4.1.1-1] Пропонує рецепти побутових продуктів без вмісту шкідливих речовин, спираючись на наукові дані [9 ТЕО 3.1.2-3] Проектує власний життєвий простір з доцільним використанням екологічних матеріалів і побутових продуктів [9 ТЕО 3.1.2-2]</p>	<p>Основи раціонального харчування. Загальні відомості про харчування, його значення для життя людини. Естетика харчування. Екологічні критерії якості продуктів. Контроль якості продуктів. Здорове/правильне харчування. Принципи правильного харчування. Раціональне харчування. Режим харчування.</p>	<p>Тематична дискусія на основі інтерактивної взаємодії: Як потрібно харчуватись, щоб бути здоровим? Що таке правильне харчування? Чи дотримуєшся ти режиму харчування? Складання денного раціону та режиму харчування. Дослідження якості продуктів харчування. Застосування технологій для проектування</p>

	Харчовий раціон. Зберігання продуктів харчування	виробів/ продукту, що покращують умови здорового способу життя. Проведення розрахунку вартості витрачених продуктів для денного раціону
Ідентифікує себе носієм культури свого народу, усвідомлює свою приналежність до українського народу через дослідження і вивчення його трудових традицій, народних звичаїв [9 ТЕО 2.1.3-2] Визначає послідовність технологічних операцій для виготовлення проєктованого виробу [9 ТЕО 1.1.7-2]	Українська національна кухня. Обрядовість в українській національній кухні. Обрядові страви. Культурно-обрядові традиції регіону/ громади/ села. Особливості складання меню до свят. Народні традиції в сервіруванні святкового столу	Дослідження / класифікація / характеристика української національної кухні за регіонами. Шанування творчого вираження ідей, народних звичаїв, традицій, культури. Проведення міні-маркетингового дослідження обрядових родинних/сімейних традицій. Складання технологічної послідовності приготування однієї з обрядових страв своєї родини. Презентація власноруч приготовленої страви в домашніх умовах. Застосування цифрових пристроїв для презентації власних результатів.

ПРИКІНЦЕВА ЧАСТИНА

1. Оцінювання: вибір форм, змісту та способів поточного (формульованого) та підсумкового (сумативного) оцінювання результатів навчання здійснюється педагогічними працівниками закладу освіти залежно від дидактичної мети. Зважаючи на особливості змісту та види навчальної діяльності, передбачені модельною навчальною програмою “Технології”, поточне та підсумкове оцінювання може здійснюватись із застосуванням таких основних форм та способів:

- практичної, зокрема шляхом планування та виконання досліджень, планування та реалізації проєктів, у тому числі спрямованих на виготовлення виробів, створення, виконання та / або взаємодії з існуючими творами декоративного або декоративно-ужиткового мистецтва тощо;
- письмової, у тому числі графічної, зокрема шляхом створення графічних зображень, замальовок виробу, моделі виробу чи конструкції об'єкта проєктування, технічного опису конструкції тощо;
- цифрової, зокрема шляхом тестування в електронному форматі;
- усної, зокрема шляхом вербальної презентації проєкту, індивідуального, групового та фронтального опитування. Оцінювання має бути зорієнтованим на:
 - очікувані результати навчання на відповідному етапі освітнього процесу;
 - ключові компетентності, а саме: вільне володіння державною мовою, здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, математична компетентність, компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, інноваційність, екологічна компетентність, інформаційно-комунікаційна компетентність, навчання впродовж життя, громадянські та соціальні компетентності, культурна компетентність, підприємливість і фінансова грамотність;
 - наскрізні вміння, а саме: читати з розумінням, висловлювати власну думку, критично і системно мислити, логічно обґрунтовувати позицію, діяти творчо, виявляти ініціативу, конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, вирішувати проблеми, співпрацювати з іншими.

2. Засоби навчання.

Джерела інформації: підручники, робочі зошити на друкованій основі, довідкова література на паперових та електронних носіях інформації; дидактичні матеріали: наочність, навчальний контент підготовлений учителем тощо; обладнання, верстати для обробки конструкційних матеріалів; навчальне середовище: (навчальні майстерні, кабінети, навчальні/навчально-дослідні лабораторії, бібліотеки, міжшкільні ресурсні центри, коворкінги, дизайн-студії тощо), цифрові пристрої тощо.

3. Додаткові компоненти.

Орієнтовний перелік технологій з обробки конструкційних матеріалів:

- Технологія обробки текстильних матеріалів ручним способом.
- Технологія обробки текстильних матеріалів машинним способом.
- Технологія обробки нетканих матеріалів ручним способом.
- Технологія нетканих матеріалів машинним способом.
- Технологія обробки деревини ручним способом.
- Технологія обробки деревини способом токарним способом.
- Технологія обробки деревинних матеріалів.
- Технологія оздоблення виробів із деревини різьбленням.
- Технологія оздоблення виробів інкрустацією, інтарсією.
- Технологія виготовлення виробів способом металопластики.
- Технологія апсайклінгу.
- Технологія обробки тонколистового металу.
- Технологія ручної обробки металу
- Технологія механічної обробки металу.
- Технологія оздоблення виробів художнім випалюванням (пірографія).
- Технологія ажурного (художнього) випилювання.
- Технологія виготовлення швейних виробів ручним способом.
- Технологія виготовлення швейних виробів машинним способом.
- Технологія оздоблення одягу.
- Технологія виготовлення вишитих виробів (мережка, гладь, хрестик).
- Технологія оздоблення виробів (декорування).
- Технології обробки вторинних матеріалів для виготовлення нових виробів.
- Технологія виготовлення народної іграшки.
- Технологія виготовлення виробів у техніці «макrame».
- Технологія виготовлення в'язаних виробів.
- Технологія виготовлення ляльки-мотанки.
- Технологія виготовлення та художнього оздоблення писанок.
- Технологія виготовлення виробів із шкіри.
- Технологія виготовлення виробів в техніці валяння.
- Технологія виготовлення виробів ткацтвом.
- Технологія виготовлення аплікації (з текстильних та природних матеріалів).
- Технологія клаптикового шиття.
- Технологія виготовлення виробів в техніці «кінусайга»
- Технологія плетіння (лозоплетіння, соломоплетіння тощо).
- Технологія виготовлення гончарних виробів.
- Технологія виготовлення виробів із солоного тіста.
- Технологія виготовлення виробів технікою ганутель.
- Технологія виготовлення виробів з бісеру.
- Технологія виготовлення художніх виробів з дроту (техніка кручення).
- Технологія ниткографії.
- Технологія ландшафтного дизайну.
- Технологія безпечного користування електроприладами.
- Технологія догляду за житлом.
- Технологія вирощування кімнатних рослин.
- Технологія приготування їжі.
- Технологія формування культури споживання.
- Технологія придбання продуктів харчування та інших товарів.
- Технологія зберігання продуктів.

4. Використані джерела:

- Державний стандарт базової середньої освіти від 30 вересня 2020 р. № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020->

[%D0%BF#n16](#)

- Закон України про освіту (2017). URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
- Нова українська школа. URL:<https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
- Ключові компетентності для навчання протягом життя (Рамкову програму оновлених ключових компетентностей для навчання протягом життя).

URL:<http://dlse.multycourse.com.ua/ua/page/15/53>

- Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Терещук А.І., Абрамова О.В., Гащак В.М., Павич Н.М.) -2021
- Модельна навчальна програма «Технології. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Гащак В.М.) -2023